

БАЙГАЛЬ ОРЧИН АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ЯАМНЫ ТӨРИИН НАРИИН БИЧГИЙН
ДАРГЫН АЛБАН МЭРИНГ ТУР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ С. ЦОГТГЭРЭЛ

2023 оны 9 дугаар сарын 15-ний өдөр

МОДНЫ ҮР, ТАРЬЦ, СУУЛГАЦЫН ГАРАЛ ҮҮСЛИЙГ НЭГДСЭН БАЙДЛААР ХЯНАХ,
БОРЛУУЛАХ ЦАХИМ СИСТЕМ БАЙГУУЛАХ АЖЛЫН ДААЛГАВАР

Төслийн 2023 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний 2.2.9

Огноо: 15.09.2023

1. Үндэслэл

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Уур амьсгалын өөрчлөлтийн суурь конвенцын хүрээнд байгуулагдсан Уур амьсгалын ногоон сангийн санхүүжилттэй “Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь” төсөл 2021 оны 7 дугаар сараас эхлэн хэрэгжиж байна. Энэхүү төслийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн Хөтөлбөрийн газар хамтран 7 жилийн хугацаанд Ховд, Завхан, Дорнод, Сүхбаатар аймагт хэрэгжүүлнэ. Төсөл хэрэгжсэнээр дээрх аймгуудын 130,000 гаруй малчин иргэд шууд, 800,000 орчим иргэд шууд бусаар төслийн үр шим хүртэх бөгөөд тэдгээрийн 50 гаруй хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Байгалийн нөөцөөс хамааралтай, уур амьсгалын өөрчлөлтөд өртөмтгий малчдын уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох, эрсдэлийг даван туулах чадамжийг сайжруулан бэхжүүлэх нь энэхүү төслийн зорилго бөгөөд төсөл нь дараах бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн хүрээнд үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

Бүрэлдэхүүн хэсэг 1: Үндэсний болон бүс нутгийн түвшинд газар, усны нөөцийн төлөвлөлтийг уур амьсгалын мэдээлэлд тулгуурлан төлөвлөж, ашигладаг болох;

Бүрэлдэхүүн хэсэг 2: Байгалийн нөөцийн менежментэд малчдын оролцоог нэмэгдүүлж, уур амьсгалын өөрчлөлтөд зохицсон ус, хөрсний менежментийн арга ажиллагааг өргөн хүрээнд нэвтрүүлэх;

Бүрэлдэхүүн хэсэг 3: Уур амьсгалын өөрчлөлтөд тэсвэртэй, гарал үүсэл нь тогтвортой малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нийлүүлэх малчдын чадавхыг нэмэгдүүлэх зэрэг болно.

2. Зөвлөх ажлын зорилго

Энэхүү ажлын даалгаврын гол зорилго нь модны үр, тарьц, суулгацынтарьц, суулгацын гарал үүслийг нэгдсэн байдлаар хянах, борлуулах цахим систем (IT)-ийг бий болгох юм. Энэ систем нь модны үр, тарьц, суулгацынтарьц, суулгацын гарал үүсэл, чанар, түгээлт, борлуулалтын үйл явцыг оновчтой болгох, сайжруулах зорилготой юм.

Модны үр, тарьц, суулгацын менежмент, борлуулалт нь ойн аж ахуй, ойжуулалтын ажлын чухал бүрэлдэхүүн хэсэг юм. Энэ амин чухал нөөцийг үр ашигтай хянах, мөрдөх, борлуулалтыг сайжруулахын тулд мэдээллийн технологийн хүчирхэг системийг бий болгох нь чухал юм. Энэхүү ажлын даалгавар нь мэдээллийн технологийн системийг хөгжүүлэх, хэрэгжүүлэхэд чиглэгдэх болно.

1. Модны үр, тарьц, суулгацын гарал үүслийг тодорхойлох, тээвэрлэх, борлуулах боломжтой мэдээллийн технологийн нэгдсэн системийг бий болгох.
2. Модны үр, тарьц, суулгацын гарал үүслээс нь эхлээд эцсийн хэрэглэгч хүртэл нийлүүлэх сүлжээн дэх нээлттэй, ил тод байдлыг нэмэгдүүлэх.
3. Шийдвэр гаргах, хуулийн хэрэгжилтийг дагаж мөрдөхөд мэдээллийн менежмент болон мэдээлэх системийг сайжруулах.
4. Модны үр, тарьц, суулгацын тооллого, борлуулалт, тээвэрлэлт, эцсийн цэгт хүргэх хүргэлт хүртэлх чанарын хяналттай холбоотой захиргааны үйл ажиллагааг оновчтой болгох.
5. Холбогдох дүрэм журам, стандартын дагуу мэдээллийн аюулгүй байдал, нууцлалыг хангах.
6. Системийг боловсруулахдаа terbummod.mn порталтай нягт уялдуулж, нэг бүрэлдэхүүн хэсэг нь болгож боловсруулах.

3. Зөвлөх ажлын тодорхойлолт, хамрах хүрээ

3.1 Системийн дизайн ба хөгжүүлэлт:

- a. Модны үр, тарьц, суулгацын хяналт, борлуулалт, тээвэрлэлттэй холбоотой одоо байгаа үйл явц, мэдээллийн урсгалыг үнэлэх.
- b. Төслийн зорилгод нийцсэн мэдээллийн технологийн нэгдсэн системийг зохион бүтээх.
- c. Хэрэглэгчдэд ээлтэй интерфэйс, шаардлагатай функцуудыг багтаасан мэдээллийн технологийн системийг хөгжүүлэх.
- d. Одоо байгаа дэд бүтэц болон системтэй нийцтэй байдлыг баталгаажуулж системийг хэрэгжүүлнэ
- e. Системийг боловсруулахдаа terbummod.mn порталтай нягт уялдуулж, нэг бүрэлдэхүүн хэсэг нь болгож боловсруулах.

3.2 Мэдээллийн менежмент

- a. Модны үр, тарьц, суулгацын гарал үүсэл, чанар, борлуулалт, тээвэрлэлттэй холбоотой мэдээллийг хадгалах нэгдсэн мэдээллийн сан байгуулна.
- b. Өгөгдлийн үнэн зөвийг баталгаажуулахын тулд өгөгдлийн баталгаажуулалт, баталгаажуулалтын механизмыг хэрэгжүүлэх.
- c. Өгөгдөл нөөцлөх, сэргээх найдвартай системийг бий болгох.

3.3 Мэдээлэх тайллагнах

- a. Үр, тарьц, суулгацын тээвэрлэлтийг бодит цаг хугацаанд нь хянах боломжийг олгодог хяналтын системийг нэвтрүүлэх.
- b. Удирдлагын болон зохицуулалтын зорилгоор тайлагнах хэрэгслийг хөгжүүлэх.

3.4 Чанарын хяналт

- a. Үр, тарьц, суулгацын чанарыг хянахын тулд чанарын хяналтын механизмыг системд нэвтрүүлэх.
- b. Чанарын асуудлыг тайлагнах, шийдвэрлэхэд зориулсан санал хүсэлтийн системийг хэрэгжүүлэх.

3.5 Аюулгүй байдал ба нууцлал:

- a. Нууцын зэрэглэлтэй мэдээллийг хамгаалахын тулд кибер аюулгүй байдлын хүчирхэг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх.
- b. Өгөгдөл хамгаалах журам, шилдэг туршлагыг дагаж мөрдөх.

3.6 Сургалт, чадавхыг бэхжүүлэх:

- a. Мэдээллийн технологийн шинэ системийг ашиглах талаар ажилтнуудад сургалт явуулна.
- b. Системтэй холбоотой аливаа асуудлыг шийдвэрлэхийн тулд байнгын дэмжлэг, засвар үйлчилгээг санал болгох.

3.7 Туршилт ба баталгаажуулалт:

- a. Үйл ажиллагаа, найдвартай байдлыг хангахын тулд мэдээллийн технологийн системийн нарийвчилсан туршилтыг явуулна.
- b. Систем нь хэрэгцээнд нийцэж байгаа эсэхийг баталгаажуулахын тулд гол оролцогч талуудтай хамтран баталгаажуулах.
- c. Хүлээгдэж буй бүтээгдэхүүн ба хүлээлгэн өгөх материал, төлбөр хийгдэх хуваарь:

4. Хүлээгдэж буй бүтээгдэхүүн ба хүлээлгэн өгөх материал, төлбөр хийгдэх хуваарь:

Зөвлөх нь ТХН-д сар бүр тайлан ирүүлэх бөгөөд энэ нь дараах хэсэгчилсэн тайлангийн үндэслэл болно.

Бүтээгдэхүүн	Дуусах хугацаа	Төлбөр хийх хугацаа
<p>Бүтээгдэхүүн 1 Эхлэлийн тайлан:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ажлын нарийвчилсан төлөвлөгөө, цагийн хуваарилалт, ажил гүйцэтгэх аргачлал • Хэрэглэгчийн баримт бичиг, сургалтын материал 	Гэрээ байгуулагдсанаас хойш 14 хоногт багтаан эхлэлтийн тайлан ирүүлэх	<p>Эхлэлийн тайланг хүлээлгэн өгсний дараа эхний төлбөр төлөгдөнө.</p> <p>Төлбөрийн хэмжээ – Гэрээний үнийн дүнгийн 20 хувь</p>

Бүтээгдэхүүн 2 Явцын тайлан-1: a) Төлөвлөгөөний дагуу ажлын явцын тайлан b) Өгөгдлийн менежмент ба тайлагнах хэрэгслүүд	Эхлэлтийн тайлангаас хойш 1.5 сарын дотор	Явцын тайланг хүлээлгэн өгсний дараа 2-р ээлжийн төлбөр төлөгднө. Төлбөрийн хэмжээ – Гэрээний үнийн дүнгийн 30 хувь
Бүтээгдэхүүн 3 Явцын тайлан-2: • Төлөвлөгөөний дагуу ажлын явцын тайлан • Чанарын хяналтын механизмууд	Явцын тайлан 1-ээс хойш 2 сарын дотор	Явцын тайланг хүлээлгэн өгсний дараа 3-р ээлжийн төлбөр төлөгднө. Төлбөрийн хэмжээ – Гэрээний үнийн дүнгийн 30 хувь
Бүтээгдэхүүн 4 Эцсийн тайлан • Кибер аюулгүй байдал, мэдээллийн нууцлалын арга хэмжээ • Туршилт, баталгаажуулалтын тайлан	Явцын тайлан 2-оос хойш 2 сарын дотор	Үлдэгдэл төлбөр болох гэрээний үнийн дүнгийн 20 хувийг Бүтээгдэхүүн 4-т заагдсан хүрэх үр дүнг хүлээлгэн өгч эцэслэн дүгнэсний дараа хийгдэнэ

1. ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Уур амьсгалын өөрчлөлт, бодлого төлөвлөлтийн газар, Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Ойн газар болон “Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж, эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь” төслийн хэрэгжүүлэх нэгжийн мэргэжил, арга зүйн зөвлөмж, шийдвэрийг удирдлага болгож ажиллана;
- Энэ даалгаварт хүлээн авсан бүх мэдээлэл зөвхөн энэхүү ажлын техникийн гүйцэтгэлд ашиглагдах бөгөөд ажлын даалгаврыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой оюуны өмчийн бүх эрхийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, “Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж, эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь” төсөл хэрэгжүүлэх нэгжид шилжүүлнэ;
- Энэхүү даалгаврын хүрээнд олж авсан, ашигласан суурь мэдээлэл, бичгийн материал, холбогдох баримт бичгийн багцын агуулга захиалагчийн зөвшөөрөлгүйгээр гуравдагч этгээдэд нээлттэй байхыг хориглоно.
- Энэхүү зөвлөхийн гэрээг харилцан зөвшилцсөний үндсэн дээр ажлын ерөнхий зорилго цар хүрээг өөрчлөхгүйгээр өөрчлөлт оруулж болно. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Уур амьсгалын өөрчлөлтийн газар болон “Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж, эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь” төсөл нь даалгаврын материалын зохиогчийн эрхийг эзэмших болно.

2. Зөвлөх үйлчилгээнд тавигдах шаардлага

Гэрээт ажлын гүйцэтгэгч нь мэдээллийн технологи, ИТ чиглэлээр мэргэшсэн хувь хүн эсвэл судалгааны байгууллага, хуулийн этгээд байх ба мэдүүлэг ирүүлэгч нь хуулийн этгээдийн ерөнхий нөхцөлийг магадлахад шаардагдах баримт бичиг, тодорхойлолтууд болон санал болгож буй хувь хүн эсвэл багийн гишүүдийн боловсрол, ажлын туршлага, ижил төстэй ажлын жагсаалтыг ирүүлнэ.

Зөвлөх болон зөвлөх багт тавигдах шаардлага:

- Мэдээллийн технологи, ИТ чиглэлээр мэргэшсэн
- Цахим систем байгуулж байсан туршлагатай
- Мэргэжлээрээ З-аас дээш жил ажилласан, судалгааны тайлан боловсруулсан туршлагатай байх;
- Ойн чиглэлээр мэргэшсэн зөвлөхтэй байх,
- Хариуцсан ажлаа чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэх, богино хугацаанд ачаалал дааж ажиллах чадвартай байх;
- Бие даан ажиллах, бусдад зөвлөгөө өгөх, багаар ажиллах чадвартай байх;
- Монгол хэлний бичгийн өндөр чадвартай байх;
- Англи хэлний зохих түвшний чадвартай байх.

ХЯНАСАН:

БОАЖЯ-НЫ УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА, ТӨСЛИЙН ЗАХИРАЛ

Ш.ЦЭРЭНДУЛАМ

ТӨСЛИЙН ЗОХИЦУУЛАГЧ

Ю.БАЯРЖАРГАЛ

БОЛОВСРУУЛСАН:

ТӨСЛИЙН ТЕХНИКИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН

Б.ГҮНСМАА